

Bezoekadres

Mien Ruysweg 1
9408 KA Assen

Postadres

Postbus 144
9400 AC Assen

T 0592 - 30 63 00

F 0592 - 31 42 48

E info@ggddrenthe.nl

I www.ggddrenthe.nl

Retouradres: Postbus 144, 9400 AC Assen

Aan de Colleges van B & W
van de Drentse gemeenten
i.a.a. de Griffies

Datum 14 april 2025
Ons kenmerk U250116/GM/RW
uw kenmerk
Behandeld door G. Meijer

Onderwerp Wijziging gemeenschappelijke regeling GGD Drenthe, zienswijzeprocedure

Geacht College,

Bijgaand ontvangt u een voorstel voor een wijziging van de gemeenschappelijke regeling van GGD Drenthe, met het verzoek deze wijziging voor zienswijze voor te leggen aan uw Raad.

Ter toelichting op deze wijziging als volgt.

Bij brief van 20 december 2023 hebben wij u geïnformeerd over het voornemen om de governance over het domein van zorg en veiligheid binnen Drenthe meer eenduidig te beleggen. In bestuurlijk Drenthe werd en wordt breed ervaren dat de huidige governance in het domein van zorg en veiligheid tekortkomingen kent omdat het onvoldoende efficiënt en effectief is georganiseerd. De governance is verspreid over teveel bestuurlijke tafels waardoor bijvoorbeeld besluitvorming over inhoud en middelen niet integraal plaatsvindt. Hierdoor verloopt besluitvorming traag, terwijl de toenemende complexiteit van het werkveld en actuele ontwikkelingen vragen om bestuurlijke doorzettingsmacht en daadkracht. Vanuit deze achtergrond hadden de dagelijkse besturen van de VRD en de GGD in juni 2022 de volgende opdracht geformuleerd:

- Ontwikkel een nieuwe governancestructuur voor Drenthe van waaruit integrale sturing, besluitvorming en monitoring op de gewenste resultaten gaat ontstaan op het gebied van zorg en veiligheid en waarbij de inhoud leidend is;
- Een passende fasering en de structuur wordt uitgebouwd naar een integrale bestuurlijke sturing in de zin van opdrachtgeverschap en een vorm van partnerschap via bestuurlijk allianties met netwerkpartners;
- Er wordt onderzocht in hoeverre gebruik kan worden gemaakt van bestaande bestuursstructuren;
- Een voorstel voor de inbedding en de personele- en financiële aansturing van het Zorg en Veiligheidshuis Drenthe (ZVHD).

Deze opdracht is door twee externe onderzoekers in uitvoering genomen en heeft na een uitgebreide veldconsultatie geleid tot een adviesrapport dat eind 2023 aan de besturen van de VRD en GGD is aangeboden.

In het advies werd voorgesteld om de governance van het domein van zorg en veiligheid onder te brengen in een gewijzigde gemeenschappelijke regeling van GGD Drenthe. De opzet daarbij was om de huidige gemeenschappelijke regeling van de GGD om te vormen tot een gemeenschappelijke regeling waarin drie onderdelen zijn opgenomen:

1. Het domein Zorg & Veiligheid, met onder meer Veilig Thuis;
2. Het Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe;
3. Publieke gezondheid.

De besturen van VRD en GGD hebben eind 2023 ingestemd met de hoofdlijnen van het voorgestelde advies en hebben opdracht gegeven om dit verder uit te werken in een concreet voorstel voor een gewijzigde gemeenschappelijke regeling.

Proces

Het afgelopen jaar is op projectmatige basis hard gewerkt aan de uitwerking van deze governancestructuur. Belangrijk element in de aanpak van het governancetraject was een maximale betrokkenheid van alle gemeenten en een zo groot mogelijk draagvlak voor de uitgangspunten en uitwerking van de nieuw te vormen gemeenschappelijke regeling. Om die reden is het governancetraject als een co-productie van gemeenten én GGD en VRD vormgegeven. In de projectstructuur is dit tot uitdrukking gebracht door in de projectgroep vertegenwoordigers van gemeenten op te nemen die hebben meegedacht over de uitwerking van de gemeenschappelijke regeling. In de projectgroep hadden, naast medewerkers van GGD Drenthe met beleidsmatige en juridische expertise, ambtelijke portefeuillehouders van de gemeenten Borger-Odoorn, Hoogeveen/De Wolden, Emmen, Westerveld en Meppel zitting, alsmede de manager van het Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe.

De voortgang van het project werd bewaakt door een stuurgroep bestaande uit:

Jan Seton, burgemeester Borger-Odoorn, namens AB VRD, voorzitter;
Raymond Wanders, wethouder Emmen, namens AB GGD;
Sander Kastelein, gemeentesecretaris Meppel;
Nelleke Vedelaar, directeur Publieke Gezondheid;
Fred Heerink, directeur Veiligheidsregio;
Sjoerd de Jong, controller GGD/VRD;
Suzanne Roijackers, bestuursadviseur VRD.

Als projectleider is Ferdinand Strijthagen van Lysias Advies aangetrokken. Ferdinand Strijthagen was van september 2023 tot april 2024 waarnemend DPG van GGD Drenthe en goed bekend met het onderhavige governancetraject.

Aanvankelijk was het de bedoeling het governancetraject per 1 januari 2025 af te ronden. Omdat, na de besluitvorming in december 2023, pas in mei 2024 kon worden gestart in verband met het aantrekken van de een nieuwe DPG en een aanbestedingstraject voor de opdracht, is er enige vertraging opgetreden. Daarnaast is gekeken naar ontwikkelingen die mogelijk invloed zouden kunnen hebben op de vormgeving van de governance. Hierin kwamen twee ontwikkelingen naar voren die nadere overweging verdienden. Deze ontwikkelingen hadden betrekking op de doelgroep Jeugd. Dit betreft het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming en de inrichting van de Jeugdhulpregio's.

1. Toekomstscenario's Kind- en gezinsbescherming

Het Toekomstscenario geeft weer hoe de kind- en gezinsbescherming er over 5 à 10 jaar uit kan zien. Ten aanzien van deze ontwikkeling is geconstateerd dat de landelijke besluitvorming nog niet is afgerond. De bedoeling is dat er Regionale Veiligheidsteams worden ingesteld in een openbaar lichaam onder aansturing van gemeenten. Daarvan is geconcludeerd dat, gelet op het rapport 'Ontwikkeling van een integrale governance Zorg en Veiligheid in Drenthe en de inbedding van het Zorg en Veiligheidshuis in Drenthe', het voor de hand zou liggen het Regionaal Veiligheidsteam Drenthe onder te brengen in het domein Zorg & Veiligheid van de onderhavige aangepaste Gemeenschappelijke Regeling. Mocht in de toekomst toch een andere plek beter passend zijn, dan kan het domein Zorg & Veiligheid en het Regionaal Veiligheidsteam worden verplaatst. Besluitvorming hierover is pas aan de orde wanneer er meer duidelijkheid is over de ontwikkeling van de regionale veiligheidsteams.

2. Inrichten van jeugdhulpregio's (wetsvoorstel verbetering beschikbaarheid jeugdzorg met als doel het verbeteren van de beschikbaarheid van jeugdzorg voor de meest kwetsbare kinderen)

In het kader van dit wetsvoorstel is het de bedoeling dat gemeenten regionaal door middel van gemeenschappelijke regeling de inkoop van de Jeugdzorg gaan organiseren. Onderzocht is of het governance-traject Zorg en Veiligheid met de Jeugdregio Drenthe (inkoop Jeugdhulp) kan worden samengevoegd in één Gemeenschappelijke Regeling of dat afzonderlijke regelingen wenselijker is.

Bovenstaande is begin 2025 in een aantal bestuurlijke overleggen met vertegenwoordigers van het ABO-Jeugd verkend. Uiteindelijk is daar de conclusie getrokken dat er geen draagvlak is voor het integraal onderbrengen in één gemeenschappelijke regeling. Voor de inkoop Jeugdzorg in Drenthe zal een aparte gemeenschappelijke regeling in het leven worden geroepen. Mocht het in de toekomst gewenst zijn om dit domein toch samen te voegen in onderhavige gewijzigde gemeenschappelijke regeling dan kan binnen de systematiek van deze regeling als module worden toegevoegd.

Besluitvorming

Op basis van de oorspronkelijke uitgangspunten zoals geformuleerd in het adviesrapport 'Ontwikkeling van een integrale governance Zorg en Veiligheid in Drenthe en de inbedding van het Zorg en Veiligheidshuis in Drenthe' uit 2023 is bijgaand voorstel voor wijziging van de gemeenschappelijke regeling GGD Drenthe tot stand gekomen. Deze is in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 9 april 2025 voorlopig vastgesteld om voor zienswijze te worden voorgelegd aan de raden van de Drentse gemeenten. De wijziging van de gemeenschappelijke regeling is ter kennisneming geagendeerd geweest in het Algemeen Bestuur van de VRD. Daarin is de wijziging positief ontvangen.

Inhoud gewijzigde gemeenschappelijke regeling

Met de aangepaste Gemeenschappelijke Regeling is een oplossing gezocht voor:

- Onvoldoende efficiënte en effectieve governance zorg en veiligheid;
- Veel bestuurlijke tafels over hetzelfde thema;
- Niet integrale besluitvorming;
- Gebrek aan bestuurlijke doorzettingsmacht en daadkracht;
- Beheersmatige onderbrenging van het ZVHD en de beleidsmatige en financiële afstemming van alle 12 gemeenten binnen de Gemeenschappelijke Regeling.

De belangrijkste wijzigingen en toevoegingen ten opzichte van de huidige gemeenschappelijke regeling GGD Drenthe zijn:

- In de aangepast Gemeenschappelijke Regeling zijn naast de bestaande taken van de GGD (publieke gezondheid), ook expliciet de taken die te maken hebben met het domein Zorg & Veiligheid toegevoegd. Het belangrijkste onderdeel daarbij is Veilig Thuis Drenthe. Met het opnemen in deze gemeenschappelijke regeling is Veilig Thuis Drenthe niet langer een opdracht van de 12 gemeenten aan de GGD maar een onderdeel van de Gemeenschappelijke Regeling waardoor het Algemeen Bestuur ook inhoudelijk en financieel zeggenschap heeft over Veilig Thuis Drenthe. Artikel 5 juncto artikel 8 regelen dit;
- Daarnaast is het beheer van het Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe in de Gemeenschappelijke Regeling opgenomen. Door de inwerkingtreding van de Wet gegevensbescherming samenwerkingsverband kan het Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe niet langer ondergebracht zijn bij een Veiligheidsregio (zoals in Drenthe nu het geval is). Dit is geregeld in artikel 5 juncto artikel 9d.

Ook de intergemeentelijke afstemming en besluitvorming over het aandeel van de gemeenten in het Zorg- en Veiligheidshuis is met deze Gemeenschappelijke Regeling vastgelegd. Dat is een verbetering ten opzichte van de huidige situatie waarbij in de stuurgroep Zorg- en Veiligheidshuis geen mandaat was voor de gemeentelijke vertegenwoordigers en de afstemming over beleid en middelen ad hoc moest worden georganiseerd. Artikel 9b en 9c regelen dit;

- In artikel 11 is bepaald dat de Colleges een vertegenwoordiger en een plaatsvervangend vertegenwoordiger aanwijzen voor het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Hiermee ontstaat de mogelijkheid dat naast wethouders ook burgemeesters zitting kunnen nemen in het Algemeen Bestuur;
- In artikel 19 is opgenomen dat het Algemeen bestuur adviescommissies kan instellen. Deze bepaling wijkt af van het advies om Bestuurlijke Adviescommissies, de zogenaamde BAC's, in te stellen die een zwaarwegend advies kunnen geven aan het Algemeen Bestuur, zoals geadviseerd in het rapport 'Ontwikkeling van een integrale governance Zorg en Veiligheid in Drenthe en de inbedding van het Zorg en Veiligheidshuis in Drenthe'. De reden voor deze afwijking is om een adviescommissie niet dwingend voor te schrijven. Gedurende dit governancetraject is duidelijk geworden dat een dergelijke dwingende bepaling niet op draagvlak kan rekenen.

In geval het nuttig wordt geacht wel een adviescommissie, bijvoorbeeld over publieke gezondheid of een specifiek onderwerp zoals bijvoorbeeld infectieziektebestrijding, in te stellen om diepgaander op het onderwerp in te gaan, is die mogelijkheid er wel. De adviescommissie fungeert dan als een soort voorportaal voor het Algemeen bestuur. Artikel 24 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is dan van toepassing.

In de voorbereiding van de implementatie van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling zal, bijvoorbeeld in de vorm van een reglement, nader worden uitgewerkt hoe het Algemeen Bestuur invulling kan geven aan haar integrale verantwoordelijkheid voor de aangegeven domeinen binnen deze gemeenschappelijke regeling. Belangrijk hierbij is dat een adequate voorbereiding van besluitvorming binnen het AB is geborgd.

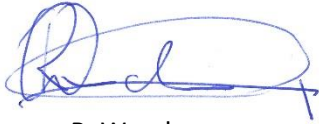
Vervolg

Wij verzoeken u, conform de voorschriften uit de Wet gemeenschappelijke regelingen, om bijgaande concept gemeenschappelijke regeling voor zienswijze voor te leggen aan uw Raad. Uw Raad heeft 8 weken de tijd voor het indienen van een zienswijze. Graag vernemen wij de zienswijze van uw Raad uiterlijk 6 juni 2025. Om het proces zoveel mogelijk te bespoedigen zenden wij deze brief in afschrift aan uw Griffie.

Na ommekomst van de zienswijzen zal het Algemeen Bestuur bepalen of er aanpassingen nodig zijn in de gemeenschappelijke regeling. Vervolgens zal de gemeenschappelijke regeling opnieuw aan u worden aangeboden, met het verzoek toestemming aan uw Raad te vragen voor vaststelling van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling. Wij gaan ervan uit de besluitvorming hieromtrent in 2025 af te ronden zodat de gewijzigde gemeenschappelijke regeling per 1 januari 2026 in kan gaan. Ondertussen zullen wij de implementatie van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling alvast ter hand nemen, zodat deze ook daadwerkelijk per 1 januari 2026 operationeel kan zijn.

Wij kunnen ons voorstellen dat er bij Raden behoefte zal zijn aan een verdere toelichting op deze wijziging van de gemeenschappelijke regeling van GGD Drenthe. Wij zullen hier in de komende voorjaars/zomeroverleggen in het kader van de begroting 2026 ook expliciet op ingaan. Mocht er daarnaast behoefte zijn om hierover in gesprek te gaan met uw Raad, dan faciliteren wij dit graag.

Met vriendelijke groet,

R. Wanders,
Voorzitter

N. Vedelaar,
Secretaris